

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ЧАСНІКОВА

17.10.2024 р. № 170

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради
КНЗ КОР «КОПОПК»
від 17.10.2024 р. № 8

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підготовки тренерів-педагогів, підвищення кваліфікації керівників та заступників керівників ЗЗСО, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на другому (базовому предметному) циклі базової середньої освіти у 2024/2025 навчальному році

(за кошти субвенції з державного бюджету згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 05.07.2024 № 796)

Пояснювальна записка

Програма розроблена відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти. Актуальність розроблення та впровадження програми зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному, політичному житті країни, викликами глобалізації, цифровізації, поступовим переходом до децентралізації суспільства. Керівник закладу загальної середньої освіти має бути готовим до управління закладом на засадах сучасної теорії менеджменту, організації освітнього процесу за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, якісного впровадження профільного навчання у школі III ступеня.

Програму розроблено з урахуванням положень: законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», Державного стандарту профільної середньої школи, від 25 липня 2024 року № 851 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», наказу Міністерства розвитку економіки України від 17 вересня 2021 року № 568-21 «Про затвердження професійного стандарту “Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти”», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі менеджменту освіти та професійного розвитку педагогів, керівних кадрів і навчально-допоміжного персоналу в галузі освіти.

Програма розроблена на основі принципів системного, діяльнісного, особистісного, компетентнісного, андрагогічного й культурологічного підходів, а також принципів технологічності й варіативності.

Очікувані результати навчання відображені в загальних характеристиках і конкретизовані в кожному модулі, відповідають Професійному стандарту керівника (директора) закладу загальної середньої освіти.

Програма складається з модулів, що відповідають професійним компетентностям керівника закладу загальної середньої освіти, визначених Професійним стандартом керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Кожен модуль передбачає теоретичний та практичний складники, а також самостійну роботу слухачів. Теоретичний складник програми реалізується у формі інтерактивних лекцій/відеолекцій, вебінарів, відеоконференцій тощо. Практичний складник – у формі навчальних тренінгів, практикумів, майстер-класів тощо.

Мета освітньої програми: забезпечення неперервного професійного розвитку керівників закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток ціннісного ставлення керівників закладів освіти до управлінської діяльності в умовах соціальних та освітніх змін, сучасних викликів;
- поглибити й розширити знання керівників закладів загальної середньої освіти з

теорії та практики сучасного освітнього менеджменту, що забезпечує якісні зміни в організації освітньої діяльності та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній освіті;

- удосконалити вміння керівників із ефективного управління закладом загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей керівників закладів загальної середньої освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей керівників закладів загальної середньої освіти, їхню мотивацію до неперервного навчання й професійного самовдосконалення.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей за професійним стандартом «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» у межах професійної діяльності або галузі знань.

Формування та розвиток:

- загальних компетентностей: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05;
- професійних компетентностей:
 - A1 Нормативно-правова (A1.1, A1.2, A1.3);
 - A2 Компетентність стратегічного управління закладом освіти (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7);
 - A3 Компетентність стратегічного управління персоналом (A3.1, A3.2, A3.3, A3.4);
 - B1 Лідерська компетентність (B1.1, B1.3, B1.4);
 - B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.3);
 - B3 Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства (B3.1, B3.2, B3.3, B3.4);
 - Г1 Здоров'язбережувальна компетентність (Г1.1, Г1.2, Г1.5);
 - Г3 Проєктувальна компетентність (Г.3.1);
 - Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1);
 - Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2);
 - Д3 Інформаційно-цифрова компетентність (Д3.1, Д3.3).

Розробники програми		Часнікова О. В., проректор Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук; Шевченко А. М., завідувач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат психологічних наук; Бондаренко Л. А., завідувач відділом управління освітою Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»			
Обсяг програми		1 кредит ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 години – самостійна робота)			
№ з/п	Тема заняття		Кількість годин	Лекція	Практичне заняття
Модуль 1.					
1.1.	Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу загальної середньої освіти в умовах реформування		2	2	–
1.2.	Стратегія розвитку як документ інноваційного поступу закладу освіти. Стратегія цифрової трансформації		4	2	2
Модуль 2.					
2.1.	Реалізація завдань НУШ в умовах автономії закладу загальної середньої освіти		6	2	4
2.2.	Прийняття управлінських рішень з урахуванням оцінки наявних альтернатив і ризиків		4	–	4
Модуль 3.					
3.1.	Управлінські аспекти створення сприятливого психологічного освітнього середовища		4	4	–
3.2.	Безпечне цифрове освітнє середовище		4	4	–
Обсяг програми: 1 кредит ЄКТС / 30 год (24 години – аудиторні, 6 годин –самостійна робота) Форма підвищення кваліфікації: інституційна (денна)			24	14	10

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1.

1.1. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу загальної середньої освіти в умовах реформування

Основні нормативно-правові акти у сфері освіти, особливості застосування їх в управлінні закладом освіти. Нормативно-правові акти в умовах нових викликів: пандемія, воєнний стан тощо. Методи й інструменти аналізу і синтезу інформації в галузі освіти. Нормативні акти органів місцевого самоврядування. Взаємодія органів місцевого самоврядування із закладом освіти: особливості підпорядкування.

1.2. Стратегія розвитку як документ інноваційного поступу закладу освіти. Стратегія цифрової трансформації

Сучасні методики аналізу стану функціонування і розвитку закладу освіти. SWOT-аналіз, PEST-аналіз, SW та SNW-підходи до аналізу сильних і слабких сторін у процесі вивчення внутрішнього середовища закладів загальної середньої освіти.

Формулювання стратегічної мети, місії та візії закладу на основі сучасних методик аналізу стану функціонування та розвитку закладу освіти.

Методологія побудови стратегії розвитку закладу освіти на основі стратегічної мети, візії та місії закладу. Моделювання стратегічного розвитку закладу загальної середньої освіти. Параметри, критерії та показники аналізу стратегічного розвитку закладу.

Методики організації та проведення опитування, анкетування, бесіди, інтерв'ювання респондентів із числа широкої громадськості для вироблення і коригування стратегії (у т. ч. візії, місії) розвитку закладу.

МОДУЛЬ 2.

2.1. Реалізація завдань НУШ в умовах автономії закладу загальної середньої освіти

Види документації в закладі освіти. Вимоги стосовно документування, номенклатури справ. Реалізація управління закладом освіти через розробку документів на основі типових. Внутрішній документообіг. Правила внутрішнього трудового розпорядку.

Електронний документообіг. Цифрові ресурси менеджменту документів.

2.2. Прийняття управлінських рішень з урахуванням оцінки наявних альтернатив і ризиків

Управління змінами, підходи до стратегічних завдань і прийняття управлінських рішень. Креативний підхід до виконання стратегічних завдань і прийняття управлінських рішень.

Чинники, що сприяють змінам і перешкоджають їм. Стратегії, що зменшують опір змінам серед персоналу й інших стейкхолдерів, їх використання і моделювання. Методи подолання опору змінам (інформування і спілкування, участь та зацікавленість, допомога й підтримка, переговори та угоди, маніпуляції й кооптації, явний і

неявний примус).

МОДУЛЬ 3.

3.1. Управлінські аспекти створення сприятливого психологічного освітнього середовища

Психологічно сприятливе середовище в освітньому контексті та його значення для успішного навчання та розвитку учнів, а також для ефективної роботи педагогічного колективу. Роль керівника у створенні комфортної психологічної атмосфери в закладі освіти. Ментальне здоров'я керівника та педагогічних працівників закладу освіти.

Організаційна культура та особливості її розвитку. Управлінські стратегії та практики створення позитивного психологічного освітнього середовища.

3.2. Безпечне цифрове освітнє середовище

Цифрове освітнє середовище закладу освіти. Правила безпеки в цифровому середовищі, недоліки впливу цифрової інформації на учасників освітнього процесу. Персональні та корпоративні дані, їхня конфіденційність. Захист цифрових пристроїв, персональних даних і електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права. Дотримання авторського права, принципів академічної доброчесності, етичної взаємодії в цифровому просторі.

Правила критичного оцінювання інформації. Медіаграмотність. Кібербезпека та кібергігієна.

3.3. Формування здорового підростаючого покоління засобами оновленої системи харчування

Медичний працівник у закладі освіти: права, обов'язки та повноваження. Дорожня карта надання домедичної допомоги учням і працівникам закладу освіти.

Організація харчування школярів із урахуванням індивідуальних особливостей та потреб учнів (дотримання дієти, непереносимість харчових продуктів та речовин, алергія на продукти харчування) і відповідно до норм та порядку організації харчування в закладах освіти. Затвердження і вимоги до меню. Реформування системи шкільного харчування.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / А. Сеїтосманов, О. Фасоля, В. Мархлевські. Київ, 2019, 47 с.
2. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ : Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
3. Бондарчук О. І., Нежинська О. О. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2017. 36 с.
4. Гоулман Даніел, Бояціс Річард, Маккі Енні. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валерія Глінка. 3-тє вид. Київ : Наш Формат, 2021. 288 с.
5. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. *Управлінська компетентність*. Київ, 2015. 128 с.
6. Зеленська Л. Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95–98.
7. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / за заг. редакцією Г. Л. Єфремової. Суми : Вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2020. 444 с.
8. Карамушка Л. М., Шевченко А. М. Управління розвитком організаційної культури загальноосвітніх навчальних закладів : науково-методичний посібник. Біла Церква : КОПОПК, 2014. 140 с.
9. Нові вимоги до компетентностей керівників шкіл в Україні : посіб. для слухачів закладів післядипломної освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами» / О. М. Отич, Л. К. Задорожна, З. В. Рябова, Л. М. Оліфіра та ін. ; за заг. ред. О. М. Отич, Л. К. О. де Фонтана; НАПН України, УВУПО, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», КВЗЗСО «Одес. акад. неперв. освіти», КультурКонтакт. Австрія. Київ, 2018. 74 с.
10. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти : методичний посібник для керівників закладів загальної середньої освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, Л. М. Савенко, В. С. Стасюк. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 98 с.
11. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16. 06. 2015 № 641 : наказ МОН від 06. 06. 2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23. 06. 2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text> (дата звернення: 05.11.2024)
12. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24. 02. 1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text> (дата звернення: 05.11.2024)
13. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного

захисту : Постанова КМУ від 27. 09. 2017 №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.11.2024)

14. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти». Наказ Мінекономіки України від 17. 09. 2021 №568-21. URL: <https://bit.ly/3zyhrA1>

15. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25. 09. 2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10. 11. 2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text> (дата звернення: 05.11.2024)

16. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25. 05. 2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення: 05.11.2024)

17. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16. 01. 2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 05.11.2024)

18. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05. 12. 2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 05.11.2024)

19. Розвиток закладу загальної середньої освіти в умовах децентралізації: методичний посібник для викладачів інститутів післядипломної педагогічної освіти / за заг. ред. А. В. Аносової. Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2022. 146 с.

20. Руденко І. М. Психологічні техніки емоційної саморегуляції для учасників освітнього процесу в умовах Нової української школи: посібник. Черкаси : КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2022. 57 с.

21. Сінгаєвський І. О. Управління конфліктами: конспект лекцій для студ. за напрямом підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці» всіх форм навч. Київ : НУХТ, 2012. С. 46–54

22. Топузов О. М. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія. Київ : Інститут педагогіки : Педагогічна думка, 2021. 160 с.

23. Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і доп. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.

24. Шевченко А. М. Ментальне здоров'я керівників та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти: підтримка та ресурси: навчально-методичний посібник. Біла Церква :КНЗ КОР «КОПОПК», 2024. 180 с.